Maria (Inter)Nazionale

Ador muzica napoletană, însă Maria Nazionale nu e printre artistele mele preferate. Am fost foarte surprinsă când am aflat că vine în România cu două megaconcerte de muzică napoletană, promovate ca și cum ar fi fost evenimentul muzical al anului. Când prietenii mei din țară, știind că trăiesc la Napoli, m-au întrebat despre Maria Nazionale, am fost cât se poate de sinceră: nu e "una dintre cele mai iubite artiste pop din Italia", așa cum era prezentată, și nici un ambasador al muzicii napoletane în lume. Le-am mai spus că, tocmai de aceea, după părerea mea, nu au absolut nicio justificare prețurile biletelor, și mi-am exprimat îndoiala că organizatorii vor reuși să le vândă pe toate. În Italia, spre exemplu, pentru artiști mari care adună zeci de mii de oameni pe stadioane sau în teatre, și asta de mulți ani, plătești 80-100 de euro un bilet bun. Nu vreau să fiu polemică, dar cred că e important să se dea lucrurilor justa lor valoare. Maria Nazionale e o cântăreață bună, cântecele ei de iubire sunt cunoscute la Napoli (*Ragione e sentimento, Scema io te voglio bene, Ciao, ciao*) însă, la nivel național, e considerată prea legată de filonul *neomelodic* (varianta napoletană a manelelor de la noi), prea regională sau "provincială", pentru a putea avea succes în alt loc decât la Napoli. Poate în România, unde muzica napoletană etnică a avut mare succes prin anii 2000. Îmi amintesc că, acum ceva vreme, l-am auzit pe Nino d'Angelo, declarând într-un interviu, că, pentru prima oară de când cântă, s-a aflat timp de 12 săptămâni pe primul loc în top, cu albumul *Senza giacca e cravata*, dar nu în Italia, ci… în România! Se întâmpla în 2004. După câțiva ani, în 2010, Nino d'Angelo, împreună cu Maria Nazionale, au participat la Festivalul Sanremo cu un cântec în napoletană și au fost eliminați în prima seară, fiind victimele unui adevărat linșaj mediatic din partea criticilor muzicali. Maria Nazionale a "crescut", muzical vorbind, la umbra lui Nino d'Angelo și a fost privită cu

aroganță și judecată aspru de către critici, tocmai pentru apartenența ei la tradiția neomelodică. Este considerată prea etnică pentru a fi clasică și prea neomelodică pentru a fi asociată numelor mari ale muzicii napoletane.

Mă simt nevoită să fac un scurtă paranteză pentru a explica de ce italienii adoră muzica napoletană clasică și o ignoră, cu un oarecare snobism, pe cea care se îndepărtează de filonul tradițional, fie că e etnică, fie neomelodică. Muzica napoletană clasică a traversat două secole, al 19 lea si al 20 lea, și este considerată astăzi patrimoniu al umanității. De-a lungul anilor, a intrat în repertoriul marilor interpreți ai lumii: Elvis Presley, cu *Feel me now*, care este o reinterpretare a cântecului "*Mallafemmena*", Dean Martin, cu *That's amore*, Frank Sinatra, cu *Blushing Moon* (*Luna rossa)*. Placido Domingo, Luciano Pavarotti, José Carreras, Andrea Bocelli, Elton John, Paul Mc Cartney, Charles Aznavour, Caetano Veloso au inclus, adesea, în repertoriul lor, numeroase cântece napoletane: '*O sole mio, Reginella, Caruso, Tu vuò fà l'americano, 'O sarracino, Maruzzella, Tammurriata nera, Lacrime napulitane, Torna a Surriento, Funiculì funiculà, I' te vurria vasà, Te voglio bene assaje ecc.*

După al doilea război mondial, muzica clasică napoletană a fost exportată cu succes în America, datorită emigranților italieni, mai ales din sud, care au plecat în America și au dus cu ei tot ceea ce putea să le aline dorul de casă, iar muzica era leacul cel mai eficient. În Italia, în schimb, la Napoli, filonul clasic a fost încet încet abandonat și muzica s-a adaptat vremurilor și exigențelor impuse de public și de condițiile de viață precare de după război. A apărut un gen numit *sceneggiata napoletană*, care este o adaptare, între muzică și teatru popular, a temelor predominant sociale (cel mai important reprezentant este Mario Merola). Sub influența muzicală a acestuia se formează și Nino d'Angelo, care descoperă mai apoi, filonul neoetnic, un mix intre jazz și

muzica etnică, cu influențe arabe. În ultimii 15 ani, neomelodicul a predominat în spațiul muzical napoletan, luând însă forme care se îndepărtează radical de tradiția muzicală și de filonul etnic descoperit de Nino d'Angelo.

În timp ce muzica napoletană tradițională continuă să aibă succes în întreaga lume, la Napoli, continue să predomine muzica neomelodică și protagoniștii ei, strâns legați de mediul criminalității organizate locale (*camorra*). Din când în când un cântăreț neomelodic este arestat pentru complicitate cu camorra, însă asta îi creștea cota. Au încă mare succes, în cartierele de periferie, cântecele care deplâng iubiri pierdute, dar mai ales cele care vorbesc despre indivizi certați cu legea, condamnați și dați în urmărire, niște fugari care dobândesc o aură eroică, așa-numiții *latitanti.* Un exemplu eclatant e un cântec intitulat tocmai *Nu latitante*, care a devenit mai apoi un film. Imaginați-vă că, uneori, cântecele sunt scrise de către un boss al camorrei cu talent muzical și vise de mărire…artistică! Adesea, piesele conțin mesaje codificate trimise celor aflați în închisoare. E o realitate greu de înțeles, însă neomelodicii au milioane de vizualizări pe youtube, sunt nelipsiți de la nunțile și botezurile din periferie, adună mii de fan la concertele pe care le organizează, au un cachet impresionant, câștigă enorm și declară puțin. Au propriile canale tv, publică zeci de cd-uri, vând sute de mii de còpii, între cele oficiale și cele false (la Napoli singura industrie care este înfloritoare este cea a falsurilor de orice fel). Orice asemănare cu maneliștii de la noi e pur întâmplătoare.

În fața invaziei neomelodicilor pe piața muzicală napoletană, mulți artiști au simțit nevoia, în ultimul timp, să se întoarcă la tradiția clasică și să dea o mai mare vizibilitate, la nivel național, muzicii napoletane. Există un *Festival al muzicii napoletane* transmis, în fiecare an, de Rai, televiziunea publică, aceași care a inclus in programul său un spectacol susținut de către unul dintre ce mai mari

artiști napoletani, Massimo Ranieri, cântăreț, dansator, actor de teatru și de film, din păcate necunoscut în România. Mi-ar fi plăcut să-l văd cântând la Cluj și sunt sigură că v-ar fi încântat, desigur, doar dacă vă place muzica napoletană clasică. Îmi puteți spune că gusturile nu se discută, mai ales cele muzicale, și aveți dreptate. Nu sunt un critic muzical, așa că sunt subiectivă și am dreptul să spun că îmi place mult Massimo Ranieri și mai puțin Maria Nazionale.

Aștept să citesc în presa din România despre succesul pe care l-a avut Maria Nazionale. *De gustibus non disputandum.*

Până atunci, ascultați-l pe Massimo Ranieri, într-un concert splendid susținut la Stadionul Olimpico din Roma.